

Europos Vadovų Taryba

Briuselis, 2022 m. kovo 25 d.
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2022 m. kovo 24 d. ir 25 d.) – Išvados

Delegacijoms pridedamos išvados, kurias Europos Vadovų Taryba priėmė pirmiau nurodytame susitikime.

Europos Vadovų Taryba pasikeitė nuomonėmis su Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentu dėl transatlantinio bendradarbiavimo Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą kontekste.

*

* *

I. RUSIJOS KARINĖ AGRESIJA PRIEŠ UKRAINĄ

1. Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą šiurkščiai pažeidžia tarptautinę teisę, dėl jo žūsta ir patiria sužeidimus daugybė civilių gyventojų. Rusija rengia antpuolius prieš civilius gyventojus ir taikosi į civilinius objektus, įskaitant ligonines, medicinos įstaigas, mokyklas ir prieglaudas. Šie karo nusikaltimai privalo būti nedelsiant nutraukti. Atsakingi asmenys ir jų bendrininkai bus patraukti atsakomybėn pagal tarptautinę teisę. Mariupolio ir kitų Ukrainos miestų apsiaustis, taip pat tai, kad Rusijos karinės pajėgos neleidžia teikti humanitarinės pagalbos, yra nepriimtina. Rusijos pajėgos privalo nedelsdamos suteikti galimybę naudotis saugiais maršrutais į kitas Ukrainos dalis, taip pat leisti tiekti humanitarinę pagalbą į Mariupolį ir kitus apsiaustus miestus.
2. Europos Vadovų Taryba ragina Rusiją visose kitose karo zonose įstrigusiems civiliams skubiai užtikrinti saugų koridorių į jų pasirinktą vietą, nedelsiant paleisti visus įkaitus, sudaryti galimybes nenutrūkstamai teikti humanitarinę pagalbą ir sukurti humanitarinius koridorius. Ji taip pat ragina Rusiją visapusiškai laikytis savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę, ir vykdyti naujausią Tarptautinio Teisingumo Teismo nutartį.
3. Europos Vadovų Taryba reikalauja, kad Rusija nedelsdama nutrauktų karinę agresiją Ukrainos teritorijoje, nedelsdama ir besąlygiškai atitrauktų visas pajėgas ir karinę įrangą iš visos Ukrainos teritorijos ir visapusiškai gerbtų Ukrainos teritorinį vientisumą, suverenitetą ir nepriklausomybę nepažeisdama tarptautiniu mastu pripažintų jos sienų.

4. Europos Sąjunga palaiko Ukrainą bei jos žmones, o Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtina Versalio deklaraciją, pripažindama Ukrainos europinius siekius ir europinį pasirinkimą, kaip nurodyta asociacijos susitarime. Europos Vadovų Taryba dar kartą pakartoja prašymą Komisijai pateikti savo nuomonę laikantis atitinkamų Sutarčių nuostatų. Europos Sąjunga toliau teiks koordinuotą politinę, finansinę, materialinę ir humanitarinę pagalbą. Europos Sąjunga jau yra priėmusi reikšmingas sankcijas, kurios daro didžiulį poveikį Rusijai ir Baltarusijai, ir tebėra pasirengusi šalinti spragas ir kovoti su bandymais sankcijas apeiti, taip pat greitai imtis tolesnių suderintų tvirtų sankcijų Rusijai bei Baltarusijai, kad būtų veiksmingai pakirsti Rusijos gebėjimai tęsti agresiją. Europos Vadovų Taryba ragina visas šalis prisijungti prie šių sankcijų. Bet kokie mėginimai apeiti sankcijas arba kitomis priemonėmis padėti Rusijai turi būti sustabdyti.
5. Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą privertė milijonus žmonių palikti savo namus. Daugelis iš jų pastogę ir saugumą rado Europos Sąjungoje – tam padeda laikinosios apsaugos mechanizmas. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti pažeidžiamiausių asmenų poreikiams ir priemonėms, skirtoms užkirsti kelią prekybai žmonėmis ir atskleisti tokios prekybos atvejus. Europos Vadovų Taryba reiškia pagarbą visiems Europos piliečiams, organizacijoms ir vyriausybėms, kurie rodo solidarumą su žmonėmis, bėgančiais nuo šio žiauraus karo.
6. Ši krizė yra didelis iššūkis priimančiųjų valstybių, visų pirma besiribojančių su Ukraina, infrastruktūrai ir viešosioms tarnyboms. Europos Vadovų Taryba pripažįsta visas jau įdėtas pastangas priimti pabėgėlius, kurie bėga nuo karo Ukrainoje, ir ragina visas valstybes nares intensyvuoti pastangas, toliau laikantis vienybės ir solidarumo principo, taip pat prašo Komisijos imtis reikiamų iniciatyvų siekiant palengvinti tokias pastangas. Ji taip pat ragina skubiai užbaigti darbą, susijusį su naujausiais Komisijos pasiūlymais dėl paramos valstybėms narėms, siekiant užtikrinti, kad būtų galima greitai sutelkti ES finansavimą pabėgėliams ir tiems, kas juos priima, ir prašo Komisijos rengti papildomus pasiūlymus siekiant sustiprinti ES paramą šioje srityje. Ji ragina valstybes nares, padedant Komisijai, parengti nenumatytų atvejų planus, kad būtų reaguojama ir į vidutinės trukmės bei ilgalaikius poreikius.

7. Europos Sąjunga yra pasiryžusi užtikrinti nuolatinius ir nenutrūkstamus elektros energijos ir dujų srautus į Ukrainą. Neseniai atlikta Ukrainos ir Moldovos elektros tinklų sinchronizacija su ES tinklais yra didelis laimėjimas. Tai rodo, kad mūsų ateitis dabar yra tarpusavyje susijusi. Turi būti užtikrintas Ukrainos branduolinės energetikos objektų saugumas, be kita ko, remiant Tarptautinei atominės energijos agentūrai.
8. Atsižvelgdama į Rusijos karinės agresijos Ukrainoje sukeltą destruktiją ir padarytus milžiniškus nuostolius, Europos Sąjunga yra pasiryžusi teikti paramą Ukrainos Vyriausybei, kad būtų patenkinti jos neatidėliotini poreikiai, o kai Rusijos vykdomas antpuolis baigsis – demokratinės Ukrainos atstatymui. Tuo tikslu Europos Vadovų Taryba susitaria plėtoti Ukrainos solidarumo patikos fondą, kviečia savo tarptautinius partnerius dalyvauti jo veikloje ir ragina nedelsiant pradėti pasirengimą. Ji prašo Komisijos toliau teikti techninę pagalbą, kad padėtų Ukrainai įgyvendinti reikiamas reformas.
9. Europos Vadovų Taryba ragina tinkamu laiku surengti tarptautinę konferenciją siekiant rinkti lėšas Ukrainos solidarumo patikos fondui.
10. Europos Vadovų Taryba taip pat dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą palaikyti Moldovos Respubliką ir jos žmones.

II. SAUGUMAS IR GYNYBA

11. Primindama Versalio darbotvarkę, Europos Vadovų Taryba surengė strateginius debatus dėl saugumo ir gynybos, atsižvelgdama į naują saugumo padėtį Europoje – esminį jos strateginės aplinkos pokytį.
12. Europos Vadovų Taryba pritaria Strateginiam kelrodžiui, kuriuo nurodoma strateginė kryptis ateinančiam dešimtmečiui ir nustatomas šiam naujam postūmiui reikalingas veiksmų rinkinys, būdai ir priemonės, taip pat aiškūs tikslai:
 - a) sudarant galimybę Europos Sąjungai veikti greičiau ir ryžtingiau susidūrus su krizėmis;

- b) apsaugant mūsų interesus ir apginant mūsų piliečius, šiuo tikslu stiprinant Europos Sąjungos gebėjimą numatyti ir sušvelninti grėsmes;
- c) skatinant investicijas ir inovacijas, kad būtų bendrai plėtojami būtini pajėgumai ir technologijos;
- d) gilinant bendradarbiavimą su partneriais siekiant bendrų tikslų.

Ji prašo Tarybos nedelsiant daryti pažangą įgyvendinant Strateginį kelrodį pagal jame nurodytą tvarkaraštį.

13. Europos Vadovų Taryba laukia investicijų gynybos srityje spragų analizės, kurią iki gegužės mėnesio vidurio turi parengti Komisija, koordinuodama veiksmus su Europos gynybos agentūra, ir pasiūlymų dėl tolesnių iniciatyvų, būtinų Europos gynybos pramoninei ir technologinei bazei stiprinti. Tai papildys pastangas stiprinti Europos Sąjungos atsparumą ir didinti jos saugumo ir gynybos pajėgumus – pasitelkti daugiau ir geresnių investicijų, sutelkiant dėmesį į nustatytus strateginius trūkumus. Ji prašo Tarybos paspartinti darbą dėl naujausių Komisijos pasiūlymų.
14. Siekiant stiprinti Europos Sąjungos ir valstybių narių gynybos pajėgumus, reikėtų išnaudoti visą Europos Sąjungos finansavimo priemonių ir iniciatyvų potencialą, visų pirma Europos gynybos fondą ir nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą, Pajėgumų plėtojimo planą ir suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje. Be to, iki 2022 m. pabaigos reikėtų imtis priemonių, kuriomis būtų skatinama suteikti galimybes ir sudaromos palankesnės sąlygos gynybos pramonei gauti privatųjį finansavimą, be kita ko, kuo geriau pasinaudojant Europos investicijų banko teikiamomis galimybėmis. Europos Vadovų Taryba reguliariai vertins Strateginio kelrodžio įgyvendinimą ir pažangą saugumo ir gynybos srityje. Prireikus ji pateiks papildomų gairių.

III. ENERGETIKA

15. Europos Sąjunga kuo greičiau palaipsniui mažins savo priklausomybę nuo Rusijos dujų, naftos ir anglies importo, kaip nustatyta Versalio deklaracijoje. Todėl Europos Vadovų Taryba laukia išsamaus ir plataus užmojo plano, parengto glaudžiai koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis, kurį Komisija šiuo tikslu pateiks iki 2022 m. gegužės mėn. pabaigos. Bus atsižvelgiama į nacionalines aplinkybes ir valstybių narių energijos rūšių derinį.
16. Nemažėjančios aukštos energijos kainos daro vis didesnę neigiamą poveikį piliečiams ir įmonėms, o padėtį dar labiau apsunkina Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą. Europos Vadovų Taryba aptarė, kaip dar labiau padėti pažeidžiamiausiems vartotojams ir kaip remti Europos įmones trumpuoju laikotarpiu.

Europos Vadovų Taryba:

- a) prašo valstybių narių ir Komisijos ir toliau kuo geriau naudotis priemonių rinkiniu, įskaitant naująją laikinąją valstybės pagalbos sistemą krizės sąlygomis kaip riboto laiko išeitį iš esamos padėties. Kaip siūlo Komisija, nenumatyto pelno laikinas apmokestinimas arba reguliavimo intervencijos gali būti naudingas nacionalinio finansavimo šaltinis;
- b) paveda Tarybai ir Komisijai skubiai užmegzti ryšius su energetikos srities suinteresuotaisiais subjektais ir aptarti, ar ir kaip Komisijos pateikti trumpalaikiai sprendimai (tiesioginė parama vartotojams naudojant kuponus, mokesčių lengvatas arba taikant modelį „telkėjas / vienas pirkėjas“, valstybės pagalba, apmokestinimas (akcizai ir PVM), viršutinės kainų ribos, reguliavimo priemonės, pvz., sutartys dėl kainų skirtumų) padėtų sumažinti dujų kainą ir spręsti jos poveikio plitimo elektros energijos rinkose klausimą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes;

- c) ragina Komisiją pateikti pasiūlymus, kuriais būtų veiksmingai sprendžiama pernelyg aukštų elektros energijos kainų problema, kartu išsaugant bendrosios rinkos vientisumą, toliau taikant žaliosios pertvarkos paskatas, išlaikant energijos tiekimo saugumą ir išvengiant neproporcingų biudžeto išlaidų.

Dabartiniame labai aukštų elektros energijos kainų kontekste Komisija yra pasirengusi skubiai įvertinti laikinų neatidėliotinų priemonių elektros energijos rinkoje, apie kurias pranešė valstybės narės, įskaitant priemones, skirtas iškastinio kuro kainų poveikiui elektros energijos gamybai sušvelninti, suderinamumą su Sutarčių ir Reglamento 2019/943 nuostatomis.

Vertindama tokį suderinamumą Komisija, taikydama pagreitiną procedūrą, taip pat užtikrins, kad būtų tenkinamos šios sąlygos: šiomis priemonėmis būtų mažinamos neatidėliotinų elektros energijos sandorių rinkos kainos įmonėms bei vartotojams ir jomis nebūtų daromas poveikis prekybos sąlygoms tiek, kiek tai prieštarauja bendram interesui. Atliekant šį vertinimą bus atsižvelgta į laikiną priemonių pobūdį ir elektros energijos tinklų sujungimo su bendrąja elektros energijos rinka lygį.

- 17. Europos Vadovų Taryba peržiūrėjo ES parengtį pačiu artimiausiu laikotarpiu ir pavedė Tarybai išnagrinėti Komisijos pasiūlymus dėl ES dujų laikymo politikos, tinkamai atsižvelgiant į valstybių narių, turinčių didelius laikymo pajėgumus, interesus ir į juos reaguojant, kad būtų užtikrinta teisinga pusiausvyra. Reikėtų kuo greičiau visoje Sąjungoje imtis pildyti dujų saugyklos, visapusiškai atsižvelgiant į nacionalines parengties priemones. Rengdamosi kitai žiemai, valstybės narės ir Komisija skubiai:

- a) nustatys reikiamus solidarumo ir kompensavimo mechanizmus;

- b) bendradarbiaus savanoriško bendro dujų, suskystintų gamtinių dujų ir vandenilio pirkimo klausimais, kuo optimaliau pasinaudojant Europos Sąjungos ir jos valstybių narių kolektyvine politine įtaka ir įtaka rinkoje siekiant derybose sumažinti kainas. Bendrų pirkimų platforma taip pat bus atvira Vakarų Balkanų šalims ir trims asocijuotosioms Rytų partnerystės šalims;
 - c) baigs kurti ir gerins mūsų dujų ir elektros energijos tarpusavio jungtis visoje Europos Sąjungoje, įskaitant visišką elektros tinklų sinchronizaciją;
 - d) dės pastangas, kad užtikrintų tiekimo saugumą visoms valstybėms narėms.
18. Energetinį saugumą ir poveikio klimatui neutralumą galima pasiekti tik tuo atveju, jei Europos Sąjunga remsis tvirta ir visiškai tarpusavyje sujungta elektros energijos vidaus rinka ir gerai veikiančia anglies dioksido rinka. Europos Vadovų Taryba aptarė, kaip tęsti darbą, susijusį su jų veikimo stebėseną ir optimizavimu. Ji prašo Komisijos imtis visų būtinų iniciatyvų iki 2022 m. gegužės mėn., be kita ko, atsižvelgiant į galutinės Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) ataskaitas.
19. Europos Sąjunga toliau koordinuos veiksmus su tarptautiniais partneriais, kad užtikrintų tinkamą tiekimą ir sušvelnintų energijos kainų augimą.

IV. EKONOMINIAI KLAUSIMAI

20. Europos Vadovų Taryba ragina toliau dirbti įgyvendinant Versalio deklaracijos nuostatas dėl atviresnės ir tvirtesnės ekonominės bazės kūrimo, visų pirma mažinant mūsų strateginę priklausomybę pažeidžiamiausiose srityse, pavyzdžiui, svarbiausiųjų žaliavų, puslaidininkių, sveikatos, skaitmeninėje ir maisto srityse, taip pat vykdant ambicingą ir tvirtą prekybos politiką ir skatinant investicijas.

21. Praėjus trisdešimčiai metų po bendrosios rinkos sukūrimo, ji ir toliau yra viena iš svarbiausių Europos Sąjungos priemonių siekiant tvaraus augimo ir darbo vietų kūrimo ir yra itin svarbi žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos spartinimui, taip pat mūsų ekonomikų atsparumo stiprinimui. Būtina užtikrinti, kad bendroji rinka veiktų ir krizės metu. Kad būtų visapusiškai išnaudotas bendrosios rinkos potencialas Europos vartotojų labui ir ši rinka prisidėtų prie našumo kėlimo ir Europos įmonių konkurencingumo didinimo, Europos Vadovų Taryba ragina:
- a) griežtai įgyvendinti bendrosios rinkos taisykles ir užtikrinti jų laikymąsi, taip pat užtikrinti, kad visos bendrovės laikytųsi ES darniųjų standartų ir konkurencijos taisyklių;
 - b) įgyvendinti pramonės strategiją ir MVĮ strategiją;
 - c) užbaigti kurti bendrąją rinką, visų pirma skaitmeninėje ir paslaugų srityse;
 - d) atidžiai stebėti atsirandančias kliūtis ir užkirsti kelią jų atsiradimui, taip pat šalinti likusias nepagrįstas kliūtis bei administracinę naštą ir vengti naujų kliūčių;
 - e) geriau sujungti valstybių narių ekosistemas, taip pat apsaugoti ir įvairinti tiekimo grandines;
 - f) išlaikyti Europos Sąjungos pajėgumą būti orientyru nustatant standartus tarptautiniu lygmeniu.
22. Europos Vadovų Taryboje buvo pasikeista nuomonėmis apie naujausius ekonominius pokyčius. Ji pritaria metinės tvaraus augimo apžvalgos prioritetinėms politikos sritims ir prašo valstybių narių jas atspindėti savo nacionalinėse reformų programose ir stabilumo ar konvergencijos programose. Ji taip pat pritaria Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos projektui.

23. Europos Vadovų Taryba prašo Tarybos, atsižvelgiant į konkrečias visų valstybių narių situacijas, tęsti darbą, susijusį su Komisijos komunikatu dėl kylančių maisto kainų ir pasaulio apsirūpinimo maistu, kuriame išdėstytos tiek trumpalaikės priemonės, skirtos spręsti maisto įperkamumo Europos Sąjungoje klausimą ir padėti ūkininkams, patiriantiems dideles gamybos sąnaudas, tiek vidutinės trukmės priemonės, kuriomis remiamas perėjimas prie tvarios maisto sistemos.
24. Europos Vadovų Taryba prašo Komisijos, koordinuojant veiksmus su tarptautiniais partneriais, teikti pirmenybę darbui, susijusiam su pasaulio apsirūpinimu maistu ir maisto įperkamumu pasaulyje, visų pirma remiant apsirūpinimą maistu bei žemės ūkį Ukrainoje ir pažeidžiamiausiose bei mažiausiai apsaugotose trečiosiose šalyse. Tai bus pagrindinis iniciatyvos FARM (Maisto ir žemės ūkio atsparumo didinimo programa) tikslas. Vykdam šį daugiašalį darbą turėtų būti užtikrintas veiksmingas rinkų veikimas ir skatinama vietos gamyba, kad būtų sumažinta maisto stygiaus rizika. Turėtų būti išsaugotas maisto tiekimo grandinių vientisumas.

V. COVID- 19

25. Europos Vadovų Taryba peržiūrėjo koordinavimo pastangas reaguojant į COVID-19 pandemiją.
26. Ji įvertino pažangą, padarytą bendradarbiaujant tarptautiniu mastu pasaulinio sveikatos valdymo ir solidarumo srityse, be kita ko, užtikrinus geresnę vakcinacijos organizavimą ir vykdant darbą, atliekamą remiant Pasaulinei sveikatos organizacijai, dėl būsimos priemonės, skirtos pandemijų prevencijai, parengčiai joms ir reagavimui į jas stiprinti. Ji taip pat palankiai vertina Pasaulio prekybos organizacijoje padarytą pažangą intelektinės nuosavybės teisių srityje.

VI. IŠORĖS SANTYKIAI

27. Europos Vadovų Taryba pasirengė 2022 m. balandžio 1 d. įvyksiančiam ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikimui. Ji pasikeitė nuomonėmis apie santykius su Kinija naujame pasauliniame kontekste, visų pirma atsižvelgiant į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą.
28. Europos Vadovų Taryba aptarė užsitęsusią politinę krizę Bosnijoje ir Hercegovinoje. Europos Sąjunga pakartoja esanti įsipareigojusi padėti Bosnijai ir Hercegovinai bei Vakarų Balkanams laikytis europinės perspektyvos. Bosnijos ir Hercegovinos vadovai turi parodyti tvirtą įsipareigojimą greitai užbaigti konstitucinę ir rinkimų reformą, kuri yra gyvybiškai svarbi šalies stabilumui ir visapusiškam veikimui, taip pat remti visas kitas Komisijos nuomonėje išdėstytas prioritetines reformas, kad šaliai būtų suteiktas šalies kandidatės statusas. Europos Sąjunga yra pasirengusi tęsti aukšto lygio bendradarbiavimą šioje srityje.

VII. TOLESNI VEIKSMAI

29. Europos Vadovų Taryba visus šiuos klausimus vėl svarstys specialiajame susitikime.

VIII. KITI KLAUSIMAI

30. Europos Vadovų Taryba perrinko Charles'į MICHELĮ Europos Vadovų Tarybos pirmininku 2022 m. birželio 1 d. – 2024 m. lapkričio 30 d. laikotarpiui.
31. Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje Susitariančiųjų Šalių, kurių valiuta yra euro, valstybių ar vyriausybių vadovų sprendimą, kuriuo Charles'is MICHELIS perrenkamas euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo pirmininku 2022 m. birželio 1 d. – 2024 m. lapkričio 30 d. laikotarpiui.